12/03/2023

Η εορτή του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά στο Διδυμότειχο

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Διδυμοτείχου, Ορεστιάδος και Σουφλίου

Ο 14ος αιώνας αναμφίβολα ήταν αιώνας με ραγδαίες εξελίξεις τόσο στα πολιτικά και στρατιωτικά δρώμενα της άλλοτε κραταιάς Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, με εμφυλίους πολέμους και επέκταση των οθωμανων στην Θράκη, όσο και στα εκκλησιαστικά. Η περί του ησυχασμού έρις κυριάρχησε στη θεολογική σκέψη και απασχόλησε επί ικανόν την εκκλησιαστική διοίκηση.

Από 1341 μέχρι το 1351, για μία ολόκληρη δεκαετία, με σειρά συνοδικών αποφάσεων, αναγνωρίζεται η αυθεντία της διδασκαλίας του **Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά**, αρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης, και καταξιώνεται ούτος ως η γνήσια έκφραση της Ορθοδοξίας.

Υπέρμαχος και υποστηρικτής του αγίου υπήρξε ο **αυτοκράτορας Ιωάννης ΣΤ ο Κατακουζηνός**, ο οποίος στέφεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου, στο Κάστρο του **Διδυμοτείχου**, στις 26 Οκτωβρίου του 1341. Εδώ, λοιπόν, στο **Διδυμότειχο** και στην ευρύτερη περιοχή της οροσειράς της Ροδόπης, οι φιλοησυχαστές βρήκαν πρόσφορη φιλοξενία κάτω από την προστασία του αυτοκράτορα, εγκαθιδρύοντες μοναστικές αδελφότητες, που κατά καιρούς επισκέφθηκε προς επιστηριγμό ο άγιος Ιεράρχης.

Ανάμεσα στα προπύργια αυτά της Ορθοδοξίας κορυφαία υπήρξε η Μονή του Παντοκράτορος Σωτήρος στο Κάστρο του **Διδυμοτείχου**, που σήμερα λειτουργεί ως ενοριακός Ναός. Ο ηγούμενος της Μονής αυτής Γαβριήλ και ο σύγχρονος του **Επίσκοπος Διδυμοτείχου Ιλαρίων**, αμφότεροι μαθητές του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, διεκρίθησαν για την αγιότητα του βίου τους, γι αυτό και η μνήμη τους τιμάται από την τοπική Εκκλησία μαζί με τη μνήμη του **Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά** την Β΄ Κυριακή των Νηστειών, στον μεταβυζαντινό Ναό του **Σωτήρος Χριστού**.

Ο **Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου, Ορεστιάδος και Σουφλίου κ. Δαμασκηνός**, κατά τα ειωθότα, την ημέρα της μνήμης του Αγίου και των μαθητών του, την Β΄ Κυριακή των Νηστειών, 12 Μαρτίου 2023, λειτούργησε στον Ιερό Ενοριακό Ναό του Σωτήρος Χριστού στο Κάστρο του Διδυμοτείχου.

Αναφερόμενος ο Σεβασμιώτατος στη διδασκαλία του τιμωμένου Αγίου τόνισε: *«Ο μέγας Πατήρ της Εκκλησίας, ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, δίδαξε με τη ζωή, τα συγγράμματα και τους λόγους του αυτό που συνέβη σήμερα στον παράλυτο της σημερινής ευαγγελικής περικοπής, ο οποίος μετά τον θεραπευτικό λόγο του Χριστού «ηγέρθη ευθέως»! Με όλη τη δύναμή του ο Άγιος Γρηγόριος μας διδάσκει ότι η έγερση του ανθρώπου είναι αποτέλεσμα την άκτιστης δύναμης του Θεού, την οποία δέχεται ο καθείς προσωπικά, αφού βεβαίως προηγουμένως έχει κατάλληλα προετοιμασθεί. Ο άνθρωπος βιώνει το δράμα της πτώσης κατά τρόπο τραγικό και άπελπι. Η πτώση δεν είναι μόνον ένα γεγονός που αφορά στους πρωτοπλάστους. Είναι ένας τρόπος ζωής για όλη την ανθρωπότητα. Ολόκληρη η ανθρώπινη πραγματικότητα μακριά από τον Θεό είναι πτωτική...*

»Στην κατάσταση της πτώσης μας βρήκε ο Λυτρωτής, όταν σαρκώθηκε. Με την αγάπη Του μας κάλεσε κοντά Του. Με τη δύναμή Του μας ανέστησε. Η ανθρωπότητα «ηγέρθη ευθέως» μπροστά στον Θεό της. «Ηγέρθη ευθέως» από τα

βάραθρα της αμαρτίας. «Ηγέρθη ευθέως» από τους τάφους της κακίας. «Ηγέρθη ευθέως» από τα σκοτάδια της άγνοιας. Αυτή η έγερση έγινε παγκόσμια ελπίδα και απαντοχή. Σ' αυτή την έγερση στοχεύει ο πνευματικός αγώνας στον οποίο ασκούμεθα αυτή την περίοδο της νηστείας και που συνεχίζεται και στην υπόλοιπη ζωή μας. Χωρίς αγώνα δεν υπάρχει έγερση και ανάσταση. Η πνευματική προσπάθεια οδηγεί στον Θεό. Η ραθυμία, η αδιαφορία, η άρνηση οδηγούν από πτώση σε πτώση. Αντίθετα η μετάνοια ανεβάζει τον αγωνιζόμενο πιστό από τη χαράδρα της κακίας στη βουνοκορφή της αγιότητας. Αυτό μας διδάσκει ο σήμερα τιμώμενος άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς. Η πνευματική προκοπή κερδίζεται με αγώνα, αυξάνει με την άσκηση, οδηγεί στον Θεό με την επιμονή. Η Χάρις του Θεού δεν είναι κάτι αφηρημένο και ιδεατό. Δεν είναι μία έννοια, μία σκέψη, μία επιθυμία, ένα όνειρο. Η Χάρις του Θεού είναι η δική Του άκτιστη ενέργεια, η οποία χαρίζεται στον πιστό που αγαπά τον Θεό εκ βαθέων και κάνει αυτή την αγάπη άσκηση και θυσία. Ο αγωνιζόμενος πιστός συντρίβει το θέλημά του, για να φανερωθεί το θεικό θέλημα. Αρνείται αυτόν τον κόσμο, για να κερδίσει τον Κοσμήτορα του Σύμπαντος».

Προ της απολύσεως ο Σεβασμιώτατος, παρουσία του Δημάρχου Διδυμοτείχου Ρωμύλου Χατζηγιάννογλου, εξέφρασε την ευαρέσκεια της τοπικής **Εκκλησίας** και την εκτίμηση της τοπικής κοινωνίας προς τον απερχόμενο Υποδιοικητή της XVI Μεραρχίας, Ταξίαρχο Νικόλαο Γιοβανούδη, ο οποίος κατά τη θητεία του στην XVI Μεραρχία, με το ήθος, την ευγένεια και το φρόνημά του υπήρξε υπόδειγμα αξιωματικού του Ελληνικού Στρατού. Επ' ευκαιρία ο Σεβασμιώτατος συνεχάρη τον δραστήριο προϊστάμενο του Ιερού Ναού Αρχιμ. Νικόδημο Σκλέπα για την αξιέπαινη διακονία του στην ακριτική μας Μητρόπολη.